

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Sanerings-, wegenis- en riolerings-
werken 22865 – ROE3001 –
ROE3003
(Roeselare, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2022G104
juli – augustus 2022

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert NV
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Julie Deryckere

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2022

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV.

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek.....	7
1.1	Administratieve gegevens.....	7
1.2	Onderzoeksopdracht	10
1.2.1	Doelstelling	10
1.2.2	Onderzoeksvragen	10
1.2.3	Juridische context	10
1.2.4	Randvoorwaarden.....	10
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	11
1.3	Werkwijze en strategie	12
1.3.1	Methode.....	12
1.3.2	Fysisch geografische situatie.....	12
1.3.3	Historische context en bekende archeologie vindplaatsen	12
1.3.4	Archeologische indicatoren	13
1.3.5	Verstoringshistoriek	13
1.4	Assessmentrapport	14
1.4.1	Introductie tot het projectgebied	15
1.4.1.1	Ruimtelijke situering	15
1.4.1.2	Geplande werken	16
1.4.2	Fysisch geografische en geologische situatie	24
1.4.2.1	Landschappelijke situering	24
1.4.2.2	Tertiaire lithostratigrafie	27
1.4.2.3	Quartaire lithostratigrafie	28
1.4.2.4	Bodemvormingsprocessen.....	29
1.4.3	Historische en archeologische voorkennis	31
1.4.3.1	Overzicht van de gekende archeologische waarden	31
1.4.3.2	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	39
1.4.3.3	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen.....	40
1.4.3.4	Huidige gebruik en verstoringen	43
1.5	Synthese	47
2	Bibliografie	49

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).	9
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).	15
Figuur 4: Projectgebied met aanduiding van de verschillende zones weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).	17
Figuur 5: Westelijke zijde van het projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).	17
Figuur 6: Centrale zone van het projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).	18
Figuur 7: Oostelijke zijde van het projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).	18
Figuur 8: Zones 5 en 6 weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).	19
Figuur 9: Projectgebied met aanduiding van het terrein voor grondverbetering en de buffer met werkzone weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).	22
Figuur 10: Overzicht van het projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).	23
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	24
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	25
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	25
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	26
Figuur 15: Hoogteverloop NW-ZO	26
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt)... ..	27
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	28
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).	30

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen binnen een straal van 2 km van het projectgebied (Bron: Geopunt).....	31
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de (Archeologie)nota's binnen een straal van 1 km (Bron: Geopunt).....	37
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	40
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	41
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1846-1854 (Bron: Geopunt).	41
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).	42
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).	43
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).	44
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).	44
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).	45
Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt).	45
Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).	46

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	7
--	---

1 Resultaten van het bureauonderzoek

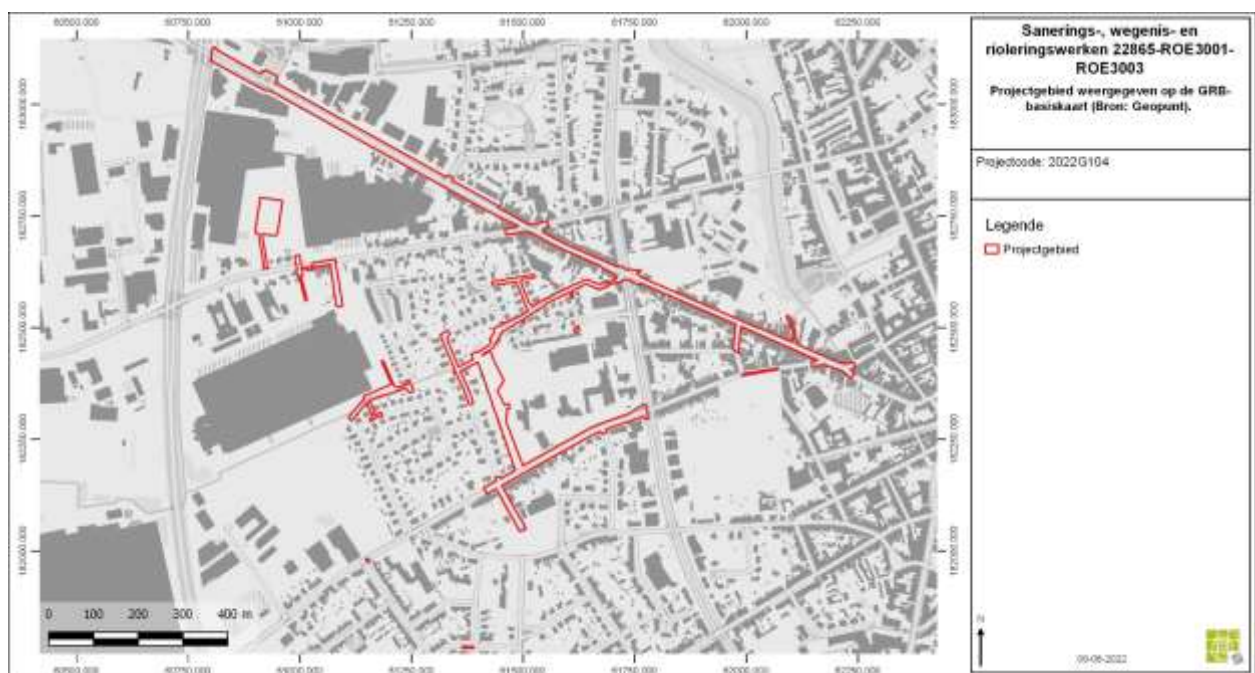
1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

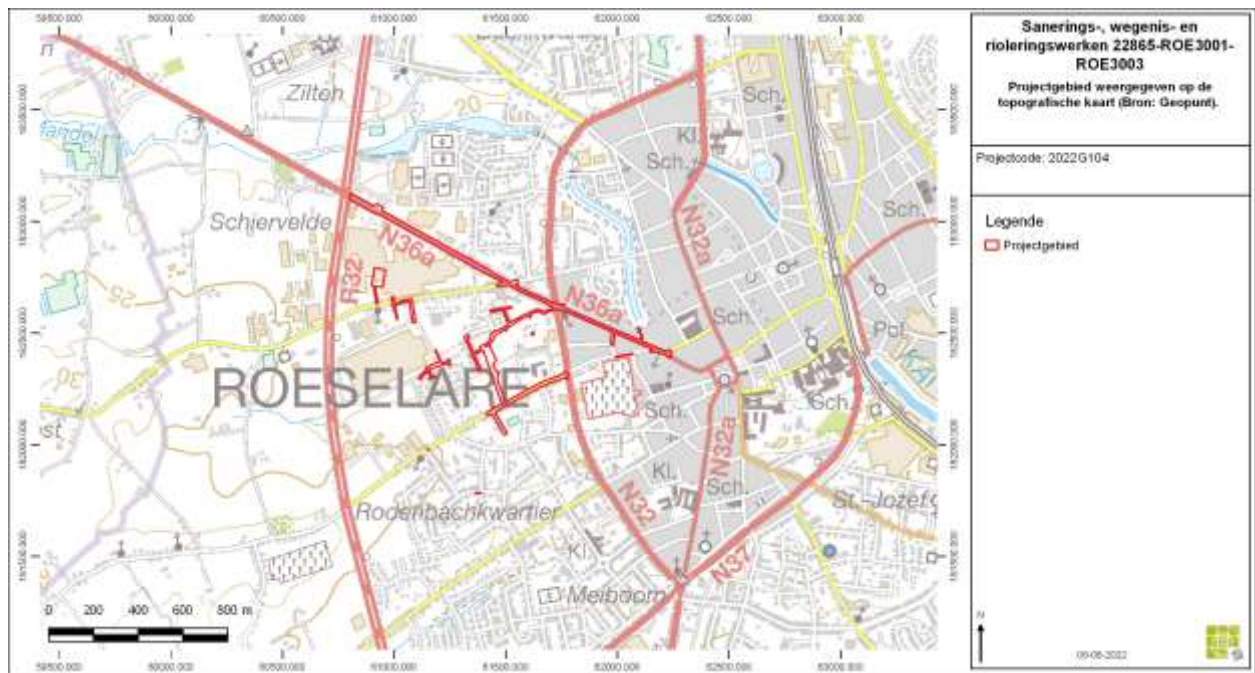
a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Roeselare
	Deelgemeente	/
	Postcode	8800
	Adres	Diksmuidsesteenweg, Oostnieuwkerkesteenweg, Weststraat, Albrecht Rodenbachstraat, Wallenstraat, Groenestraat, Alfons Carlierstraat, Kanunnik Duboisstraat, Roggestraat, Domien Craccostraat, Klokke-Roelandstraat 8800 Roeselare
	Toponiem	Sanerings-, wegenis- en riolerings- werken 22865 – ROE3001 – ROE3003
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 60412$ $Y_{\min} = 181761$ $X_{\max} = 62422$ $Y_{\max} = 183138$
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Roeselare, Afdeling 3, Sectie C, nr.: 1277k Roeselara, Afdeling 4, Sectie D, nrs.: 732m2, 730l2, 746b7, 700l, 1344c, 685°3, 685a3, 642b, 637t2, 637z, 323k, 673p4, 856s8, 856r8, 809°2, 809f2, 652m, 672r5, 848b3, 670p, 672y6, 672z6, 672d9, 674a2, 674x, 676c, 652°e, 652f, 676b, 651p, 653c Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal	Figuur 2	

afgestemd is op de grootte van het projectgebied	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Wouter Van Goidsenhoven (erkend archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Aaron Willaert (historicus) Julie Deryckere (archeoloog)
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van de bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied, woonuitbreidingsgebied en gebied voor ambachtelijke bedrijven en kleine en middelgrote ondernemingen. Het onderzoeksterrein situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt ca. 6,77 ha, vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel juridisch onwenselijk voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning. De opdrachtgever is op heden nog geen eigenaar van het terrein.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Roeselare - sanerings- wegenis en rioleringswerken 22865-ROE3001-ROE3003 werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Er werden wel reeds enkele archeologienota's opgesteld die grenzen aan de Diksmuidsesteenweg en Kanunnik Duboisstraat, waardoor deze grenzen aan het projectgebied (cfr. infra 1.4.3.1).

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en de verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen

1.3.3 Historische context en bekende archeologie vindplaatsen

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek. De recente onderzoeken die voortvloeiden uit archeologienota's zijn geraadpleegd via loket.onroerend.erfgoed.be.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische bronnen, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen die zowel via Geopunt als via het Nationaal Geografisch Instituut (Cartesius) ter beschikking worden gesteld. Bijkomende cartografische bronnen zijn waar relevant bekomen via verder archiefonderzoek.

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971, ter beschikking gesteld via Geopunt.

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

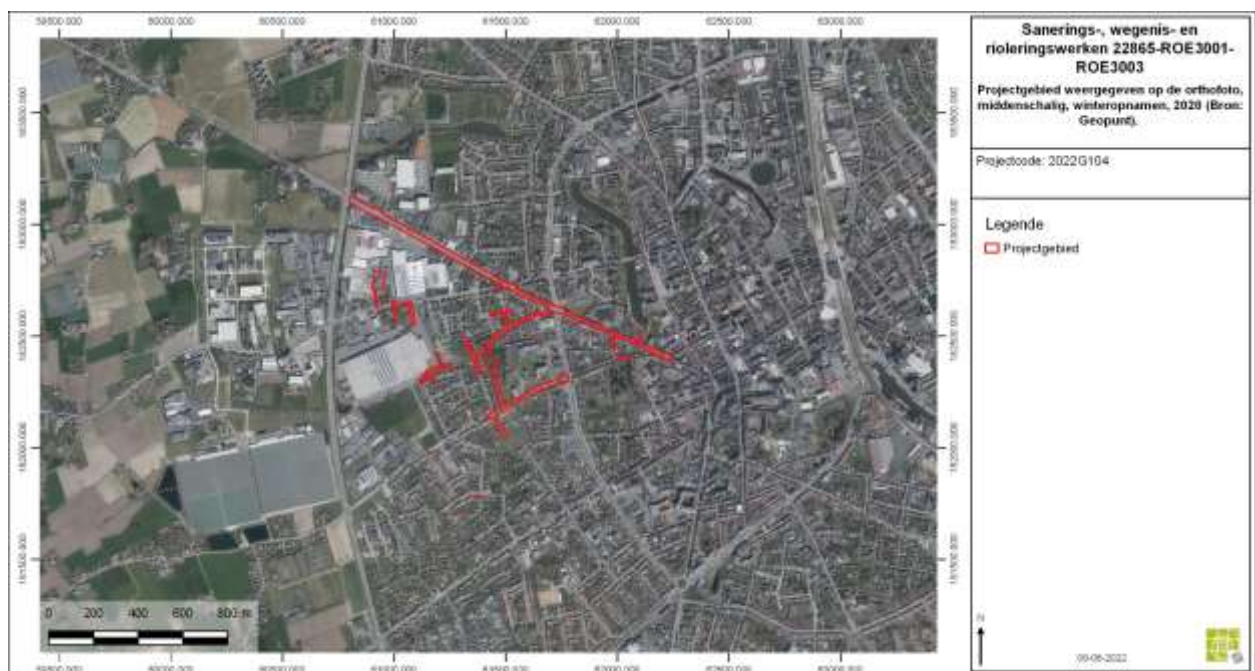
Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Introductie tot het projectgebied

1.4.1.1 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen te Roeselare in de provincie West-Vlaanderen en is op het dichtste punt ca. 300 m ten westen van het centrum gelegen. Het projectgebied valt samen met een gedeelte van de Diksmuidsesteenweg, Oostnieuwkersesteenweg, Weststraat, Alfons Carlierstraat, Albrecht Rodenbachstraat, Wallenstraat, Groenestraat, Kanunnik Duboisstraat, Roggestraat, Domien Craccostraat, en Klokke-Roelandstraat.

Daarnaast wordt het terrein ter hoogte van de Diksmuidsesteenweg en Kanunnik Duboisstraat van oost naar west doorsneden door een aftakking van de Klauwaartbeek die de verbinding vormt tussen de Klauwaartbeek en de Mandel. De Klauwaartbeek stroomt precies ten westen van de Diksmuidsesteenweg/het plangebied. De Mandel kruist de Diksmuidsesteenweg langs de uiterst oostelijke zijde van de Diksmuidsesteenweg.

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Geplande werken

1.4.1.2.1 Bestaande toestand

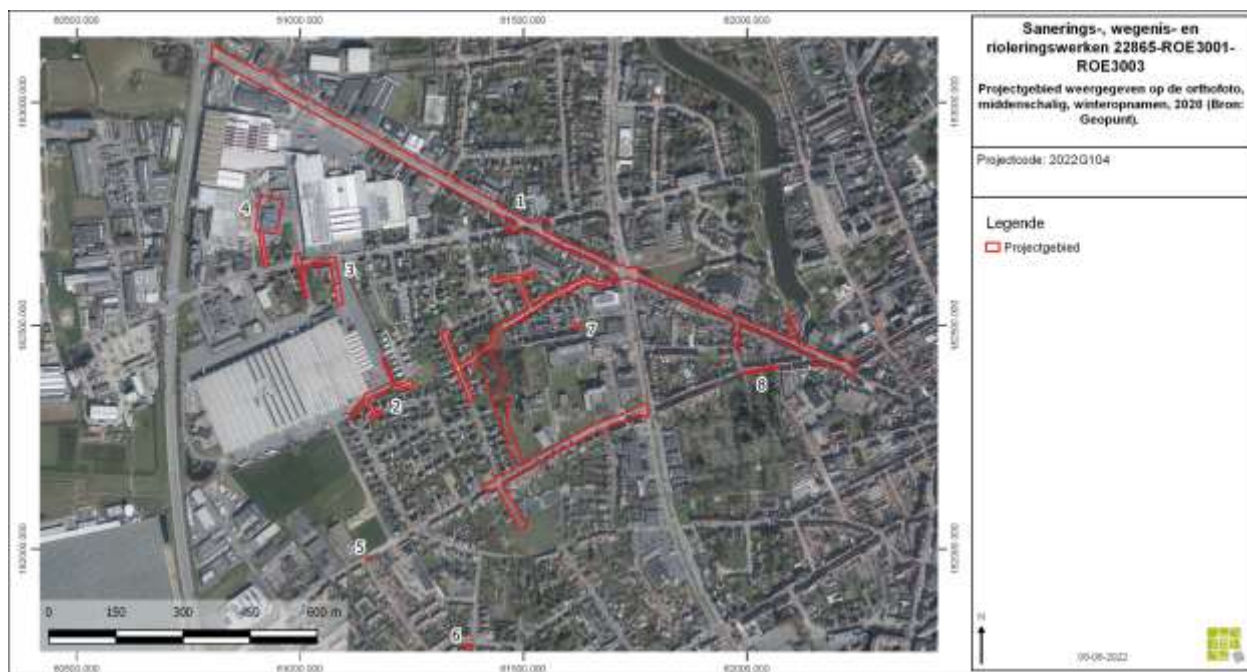
Het terrein kan visueel opgedeeld worden in 8 deelzones.

Zone 1 beslaat het grootste gedeelte van het terrein (ca. 5,7 ha) en valt grotendeels samen met de Diksmuidsesteenweg en verschillende kleinere aanpalende wegen, waardoor het grootste gedeelte van het projectgebied uit verharding bestaat. Langs de Diksmuidsesteenweg zijn een beperkt aantal groenzones gelegen ter hoogte van in- en uitritten en parkeerstroken. Langs het oostelijke uiteinde van de Diksmuidsesteenweg valt een noordelijke strook van het projectgebied samen met een fietspad in betonplaten met beperkte groenstroken langs weerszijden. Vanaf het kruispunt met de Westlaan tot aan de Kanunnik Duboisstraat valt het terrein eveneens samen met een fietspad in betonplaten met een aanpalende groenzone. De aftakking van de Klauwaartbeek situeert zich langs beide zones fietspad en de Diksmuidsesteenweg en is ingebuisd. Ten zuiden van dit fietspad valt een centraal gedeelte van zone 1 (ca. 6660 m²) samen met een strook parkzone die bestaat uit gras en verschillende bomen.

De oostelijke zijde van zone twee (totale oppervlakte zone 2 is ca. 2922 m²) valt nog gedeeltelijk samen met dit fietspad, de aanpalende groenzone en de ingebuisde beek. Het overige gedeelte van het terrein valt samen met de Domien Craccostraat in het zuiden en een verharde zone binnen het industrieterrein in het noorden.

Langs de noordoostelijke zijde vallen zones 3 (ca. 2666 m²) en 4 (ca. 4627 m²) samen met een gedeelte van een bedrijventerrein. Ook hier bestaat het terrein grotendeels uit verharding die dienst doet als parkeer- en opslagzone. Een beperkt gedeelte van zone 3 situeert zich ter hoogte van een tuin.

De kleine zones 5,6,7 en 8 (met een respectievelijke oppervlakte van ca. 43, 92, 105 en 273 m²) vallen volledig samen met wegverharding of aanpalende parkeerstroken.

Figuur 4: Projectgebied met aanduiding van de verschillende zones weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

Figuur 5: Westelijke zijde van het projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

Figuur 6: Centrale zone van het projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

Figuur 7: Oostelijke zijde van het projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

Figuur 8: Zones 5 en 6 weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

1.4.1.2.2 Ontworpen toestand

De werken ter hoogte van het projectgebied omvatten drie onderdelen:

- De sanering van de Klauwaartbeek (Aquafinproject 22865)
- De heraanleg van een gedeelte van de Diksmuidsesteenweg (ROE3001)
- Wegenis- en rioleringswerken in de Alfons Carlierstraat, Kanunnik Duboisstraat en Roggestraat (ROE 3003).

Project 22865 heeft als hoofddoelstelling de sanering van de oude ingebuisde Klauwaartbeek tussen de Rijksweg N36 (opwaarts) en de uitstroom in de overwelfde Mandel ter hoogte van de Diksmuidsesteenweg (afwaarts). Deze sanering gebeurt door ontdebelling van de ingebuisde beek: behoud van de bestaande ingebuisde beek als hemelwaterafvoer (mits herstellingswerken) en aanleg van een nieuwe collector langs de beek voor de afvalwaterafvoer.

Om de hoofddoelstelling te realiseren zijn er een aantal ingrepen nodig in de riolering van verschillende aansluitende zijtakken op de beek. In combinatie met het Aquafin-project zal de realisatie van een gescheiden riolering in volgende zijtakken uitgevoerd worden:

- Alfons Carlierstraat tussen de Diksmuidsesteenweg en de Pilkemstraat
- Kanunnik Duboisstraat
- Roggestraat
- Groenestraat

Daarnaast wordt ook een gescheiden rioleringsstelsel aangelegd in de Diksmuidsesteenweg en de Oostnieuwkerksesteenweg.

Bij de uitvoering van deze werken zullen verschillende bomen worden gerooid.

Ter hoogte van perceel D732m2 wordt over een oppervlakte van ca. 3985 m² een terrein voor grondverbetering voorzien. Dit perceel bestaat momenteel uit verharding. Deze verharding zal behouden blijven.

Ter hoogte van percelen D652f en D653c wordt een bufferbekken bestaande uit drie delen aangelegd over een totale oppervlakte van ca. 1275 m². Dit bekken zal reiken tot op een diepte tussen ca. 0,85 en 1,35 m –mv. Ten zuiden van het bekken wordt een afvoerleiding getrokken. Rondom de leiding en het bekken wordt een werkzone voorzien (ca. 5300 m²). Voor het gebruik van de werkzone zal geen afgraving worden uitgevoerd.

Uitgebreide omschrijving per aspect

Rioleringen

Ter hoogte van de Diksmuidsesteenweg, Oostnieuwkerksesteenweg, Alfons Carlierstraat, Groenestraat en Roggestraat zullen hoofdzakelijk centraal onder het wegdek (en tussen het kruispunt met de Westlaan en nr. 44 langs de zuidzijde van het wegdek) nieuwe rioleringsleidingen worden geplaatst.

Daarnaast wordt de Klauwaartbeek ter hoogte van de Diksmuidsesteenweg van een nieuwe inbuizing voorzien vanaf het kruispunt met de Westlaan tot aan het uiteinde van het betonnen fietspad tussen huisnummers 44 en 50. Ter hoogte van het bestaande fietspad tussen de Kanunnik Duboisstraat en de Westlaan wordt tevens een nieuwe DWA leiding voorzien en worden plaatselijk werken uitgevoerd aan de ingebuisde beek.

Ter hoogte van zone twee zal een nieuwe DWA-leiding worden geplaatst tussen de Domien Craccostraat en langs het bestaande fietspad in oostelijke richting. Plaatselijk worden eveneens enkele herstellingen aan de ingebuisde Klauwaartbeek uitgevoerd.

Bij zone 3 zal een nieuwe RWA leiding worden voorzien ter hoogte van de verharding binnen het industrieterrein.

Heraanleg wegdek

Ter hoogte van de Diksmuidsesteenweg, Oostnieuwkerksesteenweg, Alfons Carlierstraat, Domien Craccostraat, Kanunnik Duboisstraat, Groenestraat, Roggestraat en de zones die samenvallen met verharding ter hoogte van de bedrijventerreinen zal het wegdek worden heraangelegd en de omgeving worden heringericht. Hierbij zal eveneens aandacht uitgaan naar meer groenaanleg en ruimte voor een veilige fietsomgeving. Voor de heraanleg wordt rekening gehouden met een bodemingreep van ca. 50 cm –mv.

Daarnaast zal het bestaande fietspad tussen de Kanunnik Duboisstraat en Westlaan worden opgebroken en heraangelegd.

Ter hoogte van zones 5, 6, 7 en 8 zal het wegdek wegens beperkte aanpassingen aan de bestaande infrastructuur eveneens worden heraangelegd.

Bufferbekken

Ter hoogte van percelen D652f en D653c, centraal binnen zone 1, wordt een bufferbekken bestaande uit drie delen aangelegd over een totale oppervlakte van ca. 1275 m². Dit bekken zal reiken tot op een diepte tussen ca. 0,85 en 1,35 m –mv en langs de zuidzijde aansluiten op een nieuw aan te leggen riolering die zal aansluiten op de Groenestraat. Deze riolering zal worden aangelegd op een diepte tussen ca. 1,5 en 2,4 m –mv.

Terrein voor grondverbetering

Ter hoogte van perceel D732m2 zal een terrein voor grondverbetering worden voorzien over een oppervlakte van ca. 3985 m². Deze zone bestaat momenteel uit verharding ter hoogte van het industrieterrein. Deze verharding zal behouden blijven. De grond zal hierboven gestockeerd worden. Vanaf de Oostnieuwkerksesteenweg zal een toegangsweg tot dit terrein worden voorzien. Deze zone bestaat eveneens reeds uit verharding die behouden blijft.

Werkzones

Op percelen D652f en D653c wordt rondom het bufferbekken en de riolering een werkzone voorzien met een oppervlakte van ca. 5300 m². Voor het gebruik van de werkzone zal geen afgraving plaatsvinden.

Ook ter hoogte van zone 2, 3 en ter hoogte van het fietspad tussen de Kanunnik Duboisstraat en Diksmuidsesteenweg worden beperkte werkzones voorzien ter hoogte van en langs weerszijden van de bestaande verharding.

Zie tevens Bijlage –Geplande werken

Figuur 9: Projectgebied met aanduiding van het terrein voor grondverbetering en de buffer met werkzone weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

Figuur 10: Overzicht van het projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

1.4.2 Fysisch geografische en geologische situatie

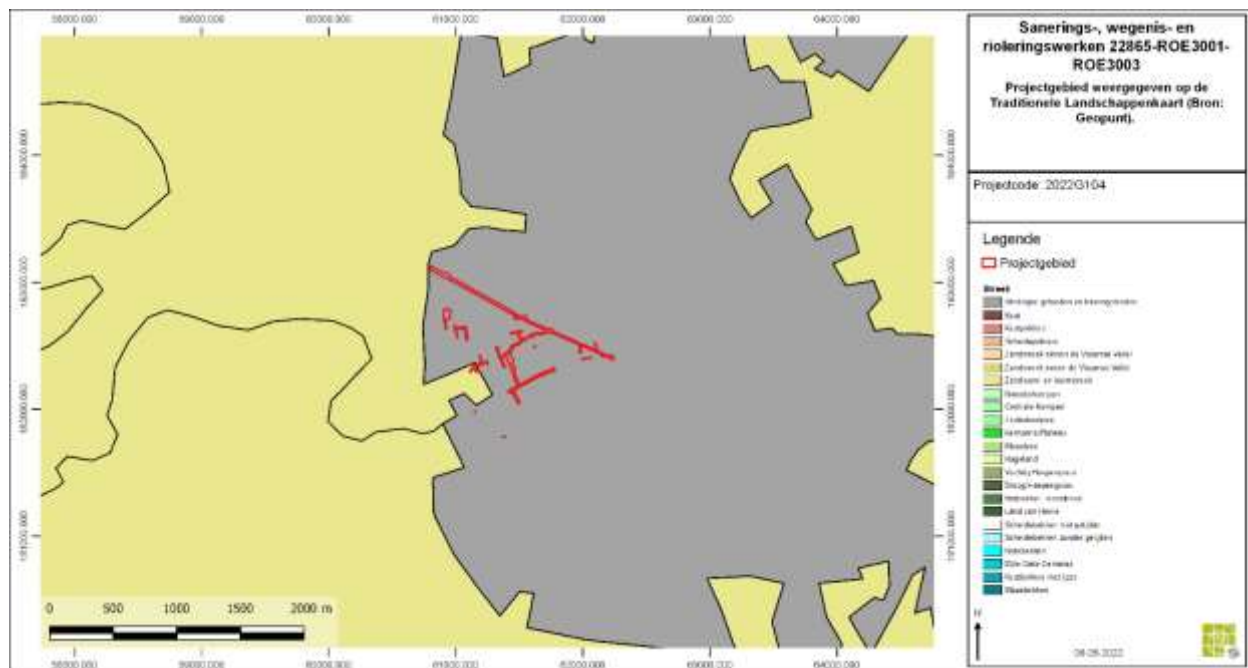
1.4.2.1 Landschappelijke situering

Volgens de traditionele landschappenkaart is het projectgebied quasi integraal gelegen binnen de stedelijke gebieden en havengebieden. Een beperkt gedeelte van zone twee is te situeren binnen de zandleem – en leemstreek.

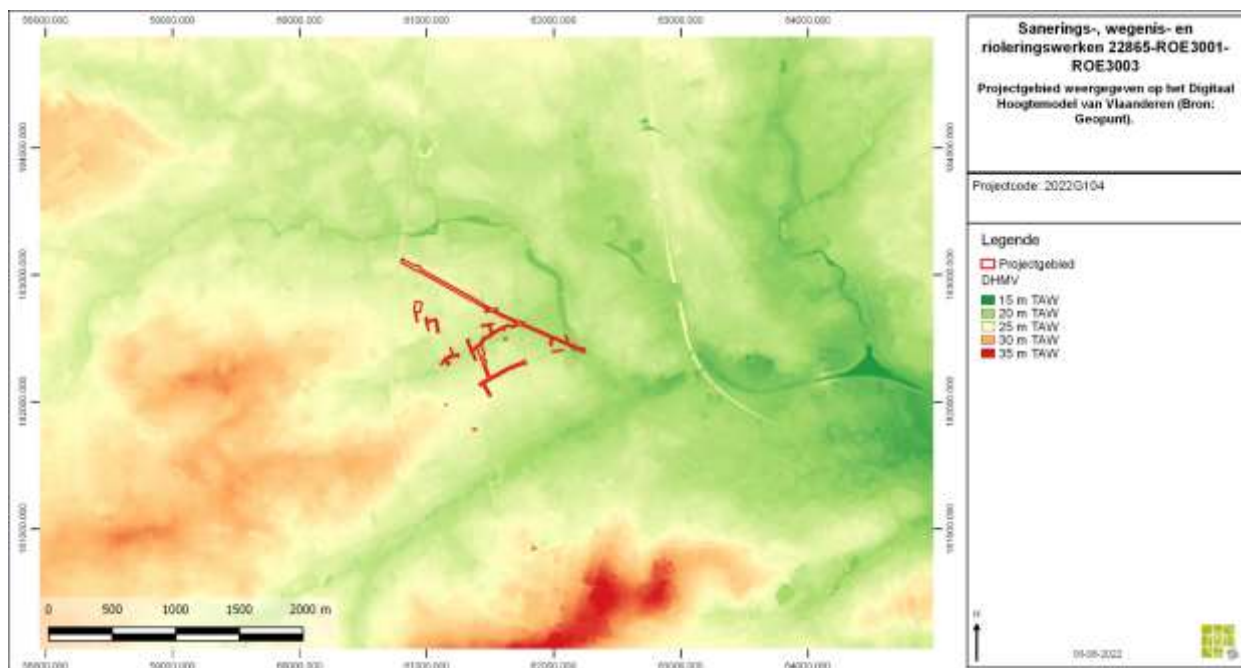
Het projectgebied is fysisch-geografische gelegen in de riviervallei van de Mandel. Ten noorden en ten zuiden wordt het alluvium van de Mandel geflankeerd door oostelijke uitlopers van de Centraal-West-Vlaamse Heuvelrug. Precies ten noorden, zuiden en zuidwesten van het plangebied situeert zich het Weichseliane rivierrass dat wordt ingesneden door enkele zijrivieren van de Mandel. Het projectgebied wordt doorsneden door de Klauwaartbeek die langs het oostelijke uiteinde van het terrein aansluit op de Mandel. De Mandel zelf stroomt vervolgens verder in oostelijke richting.

Het microreliëf binnen het plangebied varieert tussen de 19,5 m TAW ter hoogte van de aansluiting met de Mandel en 24,0 m TAW ter hoogte van het terrein voor grondverbetering. Het terrein helt af in oostelijke richting vanaf de rivierterrassen naar de Mandel toe.

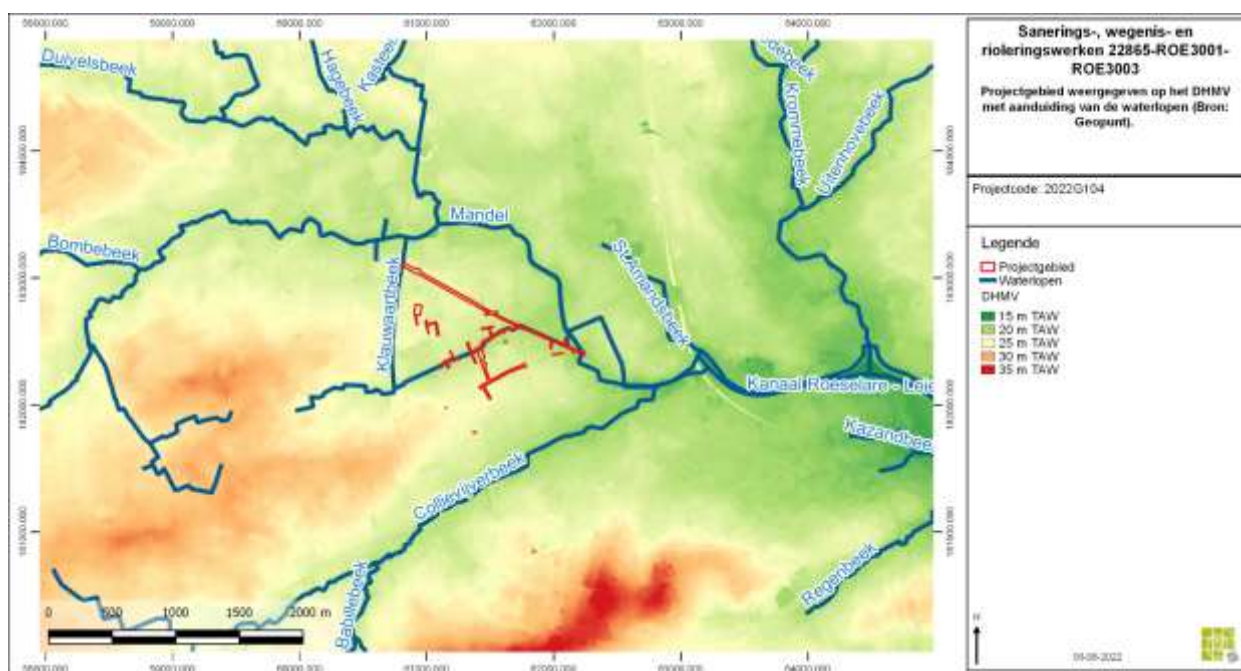
Hydrografisch behoort het plangebied tot het Liebekken, deelbekken Mandel.

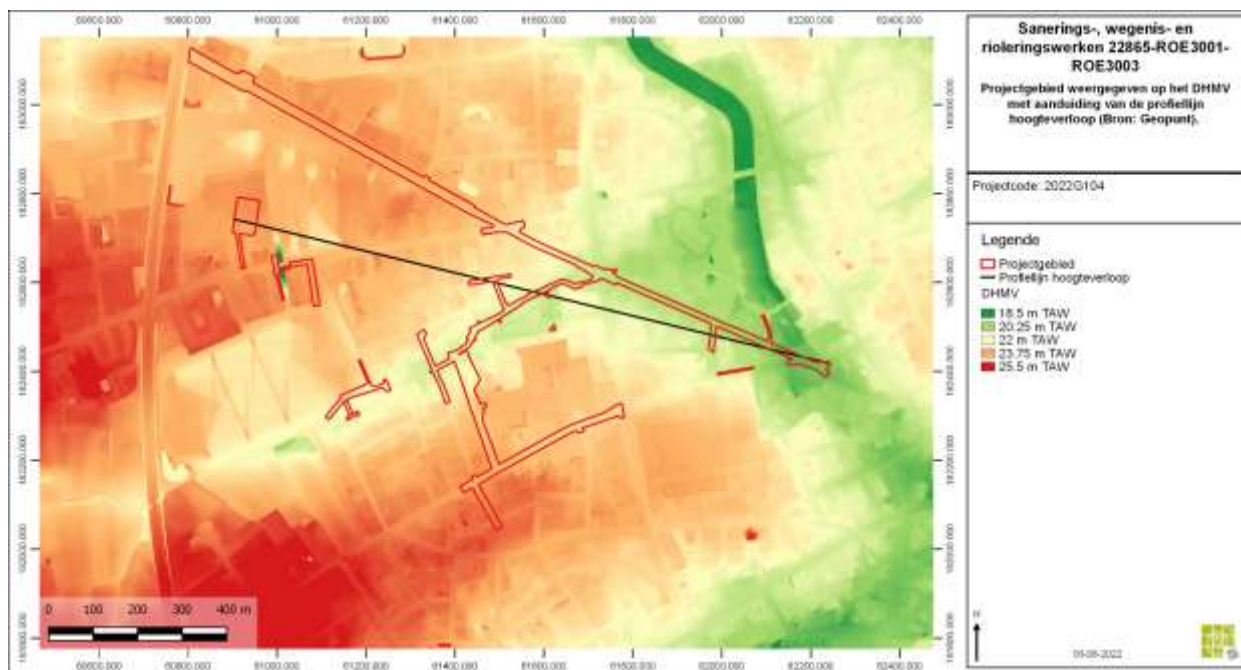
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

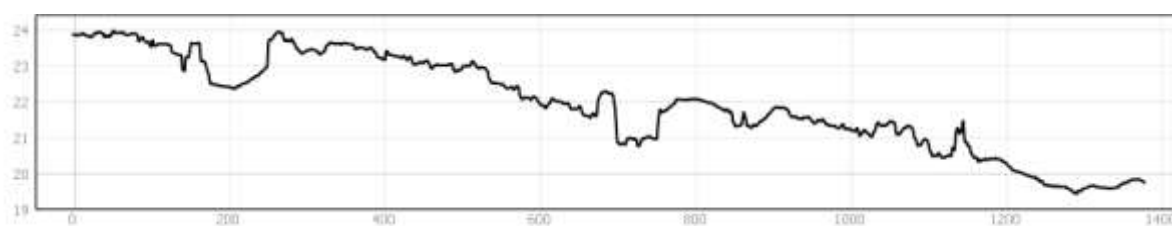
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 15: Hoogteverloop NW-ZO

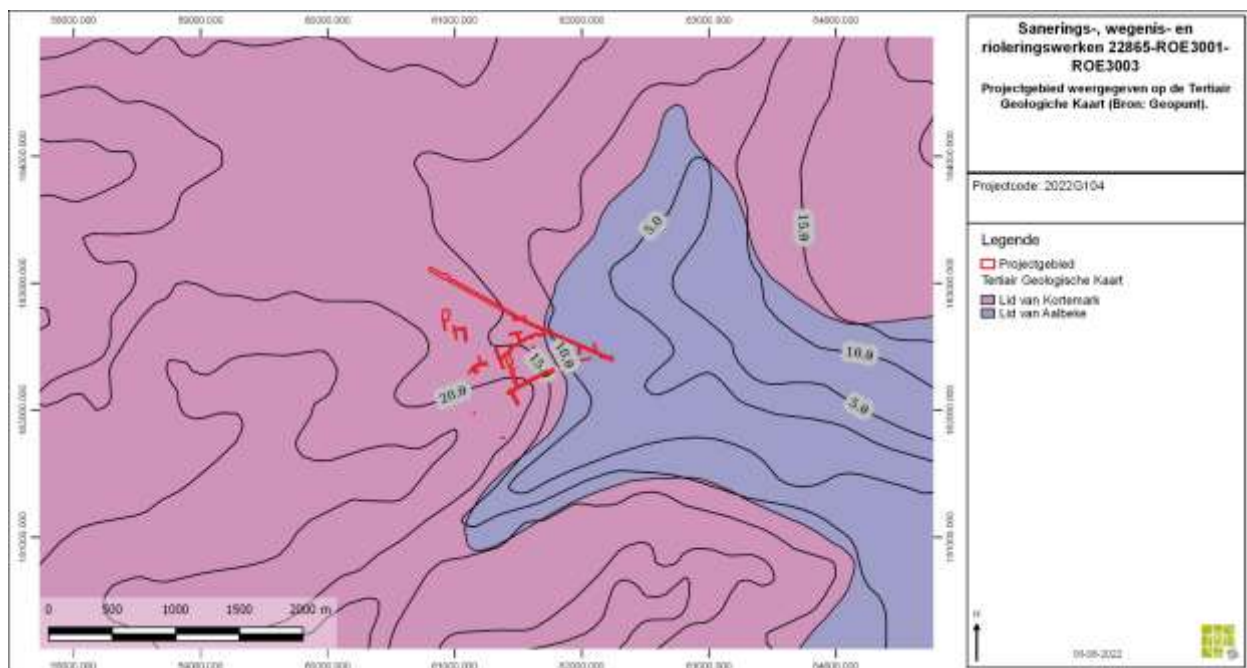
1.4.2.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied grootste gedeelte van het plangebied is gelegen in het **Lid van Kortemark (Formatie van Tielt)**. De Formatie van Tielt bestaat uit een fijn zandig en zandig marien sediment.

Het oudste lid is het **Lid van Kortemark** en bestaat uit horizontaal gelamineerd fijn zandig grof silt en kleiig-siltig zeer fijn zand. Het is afgezet in de overgangszone tussen de buitenkust en de open shelf.

Het oostelijke gedeelte van het projectgebied is gelegen in het **Lid van Aalbeke (Formatie van Kortrijk)**. Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingsmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingsmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

Het **Lid van Aalbeke** is een fijnsiltige homogene klei, afgezet in een rustig open-shelf milieu. Het manifesteert zich vaak als een grijze plastische klei die soms fossielen, zandsteenconcreties en laagjes grijs zand bevat. Deze klei wordt uitgebaat voor vervaardiging van bakstenen, dakpannen en siertegels.

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

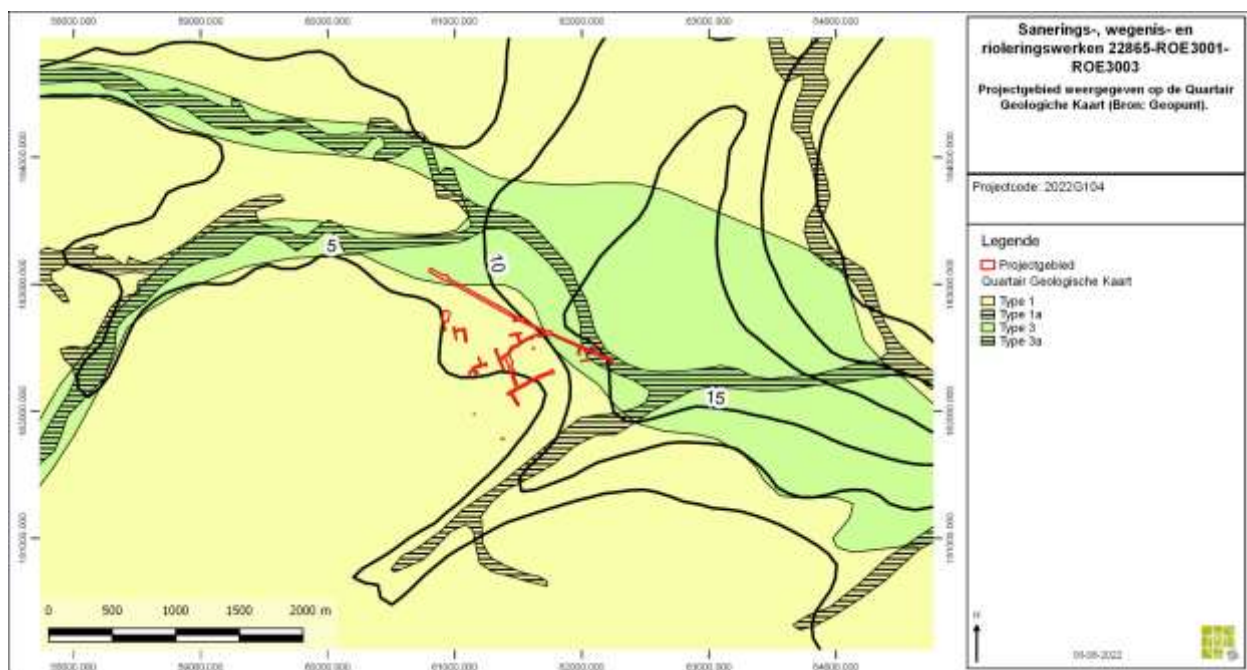

1.4.2.3 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3**. Dit type bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen bevatten van het Quartair.

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3a**. Het bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Binnen deze afzetting kunnen mogelijk hellingsafzettingen van het Quartair voorkomen. Lokaal kan deze eolische afzetting afwezig zijn. De top bestaat uit een fluviatiele afzetting (organochemisch en perimarien inclusief) van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal.

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.2.4 Bodemvormingsprocessen

Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

Het bodemtype **Pcc** is een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodem heeft een 25-30 cm dikke grijsbruine bouwvoor en is goed humeus. Door in cultuurname is een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap waaronder een bruingele overgangshorizont voorkomt van 20-30 cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiair onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen.

Het bodemtype **Eep(o)** is een sterk gleyige kleibodem zonder profiel met sterke antropogene invloed. Er komt een blauwgrijze reductiehorizont voor vanaf de diepte van 100 cm

Het bodemtype **Pbc** is een droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De Ap is 25-50 cm dik, matig humeus en donker grijsbruin. De textuur B komt voor tussen 90 en 120 cm diepte en is verbrokkeld. Roestverschijnselen komen voor tussen 90 en 120 cm.

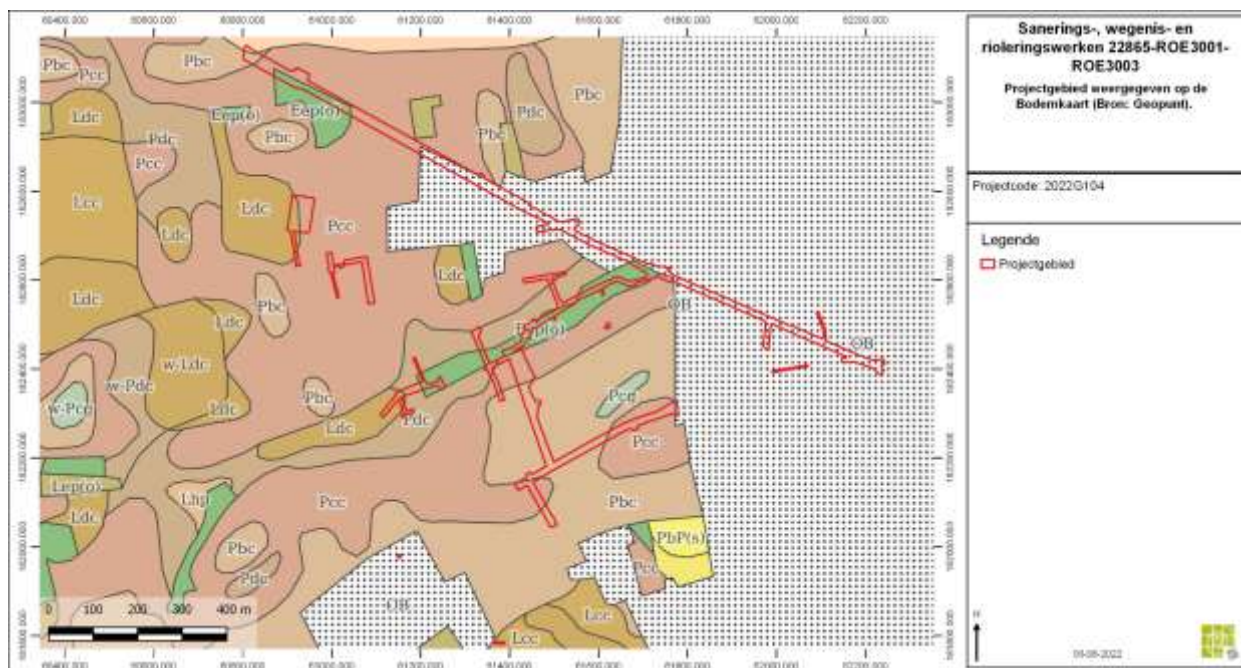
Het bodemtype **Sbf** is een droge lemig zandbodem met weinig duidelijke ijzer en/of humus B horizont. De bouwvoor is ca. 20-30 cm dik.

Het bodemtype **Ldc** is een matig natte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwvoor is donker grijsbruin en onder de Ap komt een bleekbruin uitgeloopte horizont voor die aan de contactzone met de textuur B zwakke roestverschijnselen vertoont. De textuur B is verbrokkeld, sterk gevlekte en door oxidoreductieverschijnselen met bruinrode en grijze vlekken doorweven. Het materiaal wordt soms zwaarder of zandiger in de diepte. Op wisselende diepte komt dikwijls het Tertiair substraat voor. Roestverschijnselen beginnen globaal in het bovenste deel van de textuur B.

Het bodemtype **Pdc** is een matig natte licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwlaag is zeer donker grijsbruin en humeus rijk. Het materiaal wordt bruin tot bleekbruin vanaf 30 cm diepte en in deze horizont komen roestverschijnselen voor vanaf 40-60 cm. De sterk verbrokkelde en gevlekte textuur B begint tussen 60 en 80 cm. De klei aanrijkingshorizont is in veel gevallen bijna verdwenen en worden ijzerconcreties aangetroffen. Soms komt een zand- of leemsubstraat voor, in andere golvende gebieden waar Tertiair binnen boorbereik voorkomt is het een klei of klei-zandsubstraat.

Het bodemtype **Lcc** is een matig droge zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De Ap horizont rust op een ca. 40 cm dikke E horizont of rechtstreeks op de verbrokkelde textuur B horizont. Roestverschijnselen beginnen tussen 80 en 120 cm.

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

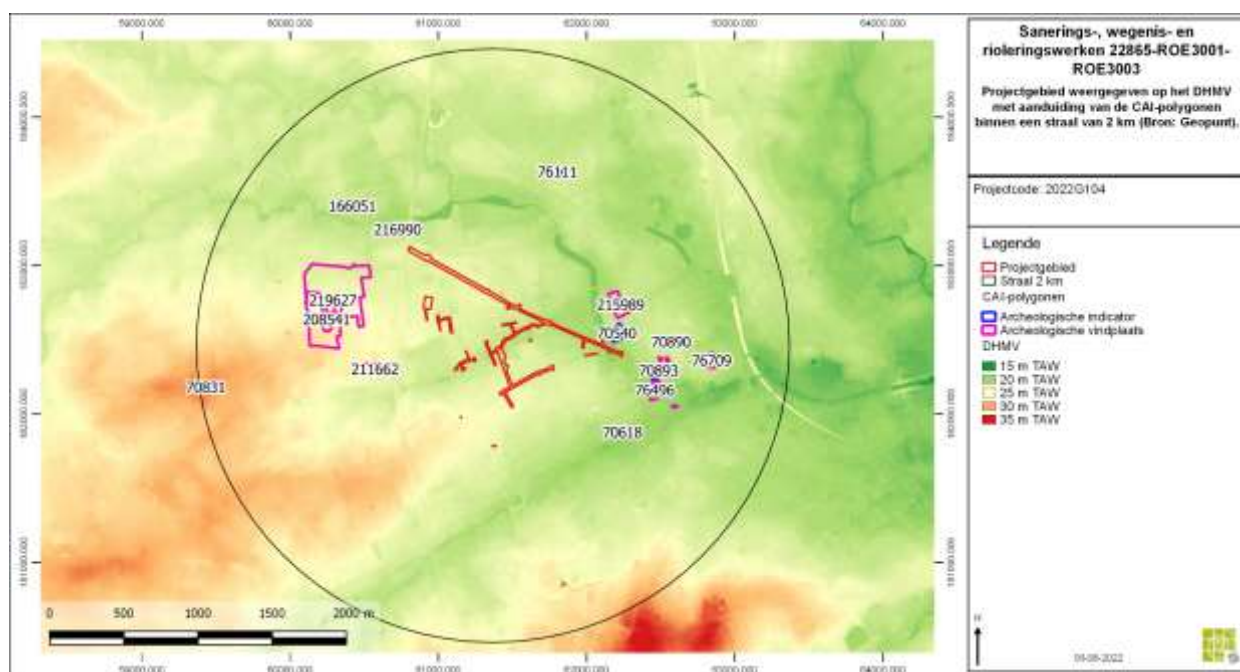
1.4.3 Historische en archeologische voorkennis

1.4.3.1 Overzicht van de gekende archeologische waarden

Synthese

In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn meerdere archeologische vindplaatsen en indicatoren gekend. Op het kaartblad van de CAI is een duidelijke cluster polygonen waar te nemen ter hoogte van de historische kern van Roeselare. Het grootste deel van deze waarden betreft waarnemingen tijdens werfcontroles en hoofdzakelijk de recuperatie van vondstmateriaal. Bij het onderzoek in de binnenstad werden voornamelijk resten van middeleeuwse en jongere bewoning en activiteiten in de stad onderzocht. Op enkele locaties werd ook vondstmateriaal van oudere oorsprong aangetroffen zoals artefacten uit het neolithicum en Romeinse periode wat doet vermoeden dat de stad Roeselare teruggaat op een veel oudere nederzetting op de rand van de Mandelvallei. Bij onderzoek ten oosten van het projectgebied, in het buitengebied, zijn voornamelijk resten van bewoning en bewerking in kaart gebracht uit de volle en late middeleeuwen. Wel zijn bij verschillende onderzoeken enkele indicaties voor aanwezigheid tijdens de Romeinse en oudere perioden onderzocht en ingezameld. De gekende waarden in de ruime omgeving wijzen op een zo goed als doorlopende menselijke aanwezigheid langsheen de Mandelvallei en haar zijtakken sinds de steentijden.

Overzicht CAI-polygonen

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen binnen een straal van 2 km van het projectgebied (Bron: Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

70618	Controle van werken (1990); NK: 15 meter
-------	--

	Romeinse tijd: potje uit aardewerk. Het blijft inheems reducerend gebakken aardewerk uit ongeveer 180 n. Chr. te zijn. Mogelijk komt dit uit een waterput. Tijdens het graven van de funderingen van het recentste gedeelte van het huis van Stefaan Oplinus werd een ronde zwarte vlek waargenomen. Opgraven kan slechts bij het afbreken van het gebouw. De vondst bevindt zich ongeveer rond de dubbele buitendeur van het bijgebouw die ongeveer naar het zuiden wijst. Bron: Jozef Goderis, Vobow, PAMZOV Velzeke
70889	Controle van werken (1983); NK: 15 m Karolingische periode: aardewerk Late middeleeuwen: aardewerk, bakstenen, tegels, schalie, fragmenten van vakwerk. Nieuwe tijd: keldertje met viertal peilers en houten balken vol met rode en zwarte potten als bloempotten die reeds gedeeltelijk afgebroken waren. Daarnaast werd nog aardewerk aangetroffen. Bron: Westvlaamse archaeologica, 1985, 1: p. 28-36: Goderis, J., Recente Middeleeuwse bodemvondsten uit de stadskern van Roeselare en uit de nabijheid van de oude mandelbedding.
70890	Controle van werken (Goderis, J. 1983); NK: 15 meter Middeleeuwen: wegens de onbetrouwbare context van de vondsten (vermenging van 2 sites) is het niet zeker wat het materiaal is dat van deze site afkomstig is: een (klein) deel van het materiaal dat bij locatie cai 70889 vermeld staat, kan dus ook van deze locatie afkomstig zijn. Bron: Westvlaamse archaeologica, 1985, 1: p. 28-36: Goderis, J., Recente Middeleeuwse bodemvondsten uit de stadskern van Roeselare en uit de nabijheid van de oude mandelbedding.
70891	Opgraving (1979, Goderis); NK: 15 meter Late middeleeuwen: Belfort funderingen – De Roeselaarse Halle funderingen Nieuwe tijd: Meestal laatmiddeleeuws tot 17de eeuws materiaal, Majolica, Grais, veel 17de eeuwse pijpfragmenten. – bakstenen, tegels, schalie Bron: Westvlaamse archaeologica, 1985, 1: p. 28-36: Goderis, J., Recente Middeleeuwse bodemvondsten uit de stadskern van Roeselare en uit de nabijheid van de oude mandelbedding.
70893	Controle van werken; NK: 15 m Middeleeuwen: oorspronkelijk middeleeuwse kerk waarvan enkel de torenbasis overblijft, opgetrokken in zware moefen. In 1488 werd hij

	platgebrand door de huurlingen van Maximiliaan van Oostenrijk. De oprichtingsdatum is onbekend. Volgens E. de Moreau, zouden de parochies toegewijd aan de H. Michaël in de Karolingische periode (8ste - 9de eeuw) ontstaan zijn. Bron: Westvlaamse archaeologica, 1985, 1: p. 28-36: Goderis, J., Recente Middeleeuwse bodemvondsten uit de stadskern van Roeselare en uit de nabijheid van de oude mandelbedding.
76425	Controle van werken (1986, 1987); NK: 15 meter Neolithicum: gepolijste bijl (afkomstig uit het stortpakket) in 14de eeuws stortpakket Late middeleeuwen: onbepaald - Stortpakket uit de 14de eeuw: grote hoeveelheid scherven (ophoging om geschikt te maken voor bebouwing): grijze en roodbakkende scherven, reducerend gebakken aardewerk, hoog versierd aardewerk, steengoed, majolica beenderen. Daarnaast bestond vulling ook uit dierlijk bot (slachtafval van rund, naast enkele bekapte schedels van schapen). 17de eeuw: 2-tal bakstenen waterputten - Baksteenmuren (boogvormig metselwerk) gefundeerd op ingeheide palen, opgetrokken boven de waterputten. - postmiddeleeuwse lederfragmenten (schoenzolen en riempje) en aardewerkvondsten Bron: Demiddele, H. 2002: Dierlijke resten uit Middeleeuws Roeselare: Klein seminarie en Huis Duyvewaardt, in Tentoonstelling, Geo-Archeologisch Kijken, Villa Eksternest, Zilverberg, 8 september-13 oktober 2002, p. 38-43. & Goderis, J. 2002: Archeologische waarnemingen in de zuidstraat te Roeselare van 1986 tot 1988, in Tentoonstelling, Geo- Archeologisch Kijken, Villa Eksternest, Zilverberg, 8 september-13 oktober 2002, p. 44-55.
76479	Opgraving (1987); NK: 15 m Volle middeleeuwen: grijze scherven met radstempelversiering. Late middeleeuwen: bakstenen muurpand en een gedeelte van een kelder van vermoedelijk een herenhuis, kuil met aardewerk, schelpen en dierenbotten. Bron: Goderis J. 2002: Archeologische waarnemingen in de zuidstraat te Roeselare van 1986 tot 1988, in Tentoonstelling, Geo-Archeologisch Kijken, Villa Eksternest, Zilverberg, 8 september-13 oktober 2002, p. 44-55.
76480	Opgraving (2003); NK: 150 meter Late middeleeuwen: bouwkeramiek - aardewerk, protosteengoed, steengoed, reducerend gebakken grijs, oxiderend gebakken rood, majolica, witbakkend aardewerk met geel/groen glazuur, keukenporselein, kleipijpen

	17de eeuw: funderingsresten brouwerij 18de eeuw: bakstenen, ronde waterput Bron: Goderis J. 2006: Archeologische waarneming op 't Keerhof te Roeselare, in West-Vlaamse Archeokrant, nr. 49, februari 2006, p. 5-15.
76496	Controle van werken (1987); NK: 150 meter Late middeleeuwen: Stortpakket met hierin 14de eeuwse archaeologica en een 2-tal baksteenfunderingen met slordige afwerking. - Voor precieze datering en interpretatie van deze funderingen moet nog verder onderzoek gedaan worden. - Een nivelleringslaag, die met de bouw van de nog bestaande 18de eeuwse gebouwen te associëren is, dekte het geheel af. – twintigtal munten van 1322 tot 1691 – enkele inktpotten in geglaazuurd aardewerk – rijk versierde messenheft Bron: Goderis, J. en J. Termote 1988: Stadsarcheologisch onderzoek in Roeselare, in Archaeologia Mediaevalis, 18-19/03/1988, p. 57-58. - Goderis J. en J. Termote (1987) Roeselare (W.-VL.): stadsarcheologisch onderzoek, in: Archeologie 1987/2, p. 159.
76709	Controle van werken (2002); NK: 250 meter 20ste eeuw: - ovoïde witte gegladde ongerookte pijpenkop zonder hielmerk -volledig klein potje in grijs steengoed -onderste deel van een houten beeldje van een trommelaar in Afrikaanse stijl -verbrand en versinterd gondspoor Bron: S.n. 2003, Activiteitenverslag 2002 van de Vereniging voor Oudheidkundig Bodemonderzoek in West-Vlaanderen, Algemene vergadering 19 maart 2003.
208541	Opgraving (2013); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal Romeinse tijd: geïsoleerde houtskoolrijke sporen Late middeleeuwen: Sporen van kavels, concentratie grondsporen en archaeologica. Mogelijk restanten van een woonerf. Het materiaal bestaat uit aardewerk, maalsteenfragmenten en munten. Pollenonderzoek en macrobotanisch onderzoek wijzen op een nog bebost en gesloten landschap. Nieuwe tijd: greppels, afkomstig van perceelsindeling. Daarnaast ook poelen die hiermee gerelateerd zijn. Pollenonderzoek van de vulling van

	de poelen wijst op een meer open landschap - Sporen, mogelijk afkomstig van een woonerf die kunnen gerelateerd worden aan het Hof ter Biest WO I: inslagkraters van artilleriegranaten, fragmenten van deze granaten, munitie, delen van militaire uitrusting. Dit is een weerslag van het Bevrijdingsoffensief van oktober 1918. Bron: Demey D. 2014: Archeologische opgraving Roeselare Bietstraat, Ruben Willaert rapport 69, Sijsele.
211662	Mechanische prospectie (2013); NK: onbepaald Late middeleeuwen: Greppel en gracht, met in de vulling een concentratie aardewerkfragmenten rood gebakken aardewerk. WO I: Fragmenten van loopgraven en inslagen van obussen. Bron: Ryssaert C. 2013: Archeologisch proefsleuvenonderzoek. Oostnieuwkerksesteenweg, Roeselare, Rapport Anteagroep, Antwerpen.
215989	Mechanische prospectie (2014); NK: 15 m Nieuwe tijd: gracht, poel, resten van bakstenen muren, kuilen, paalkuilen. Bron: Reyns N., Bruggeman J., Cléda B. 2016: Archeologisch vooronderzoek Roeselare - Noordstraat 'Het Laere', Rapporten All-Archeo bvba 203, Temse.
219627	Mechanische prospectie (2012) late middeleeuwen: grachten, greppels, paalsporen nieuwe tijd: grachten 19de eeuw: tracés van landwegen 20ste eeuw: kogelhulzen, shrapnel, sporen van obus inslagen Bron: Reniere S., Deconynck J., Beek W. 2012: Roeselare West-Noord. Rapportage van het archeologisch vooronderzoek 26-maart-5 mei 2012, Gate Rapport 41, Evergem.

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

70831	Erfgoedonderzoek
-------	------------------

	late middeleeuwen: site met walgracht
--	---------------------------------------

Metaaldetectie

166051	Metaaldetectie (2014) 19 ^{de} eeuw: munt Napoleon III
216990	Metaaldetectie (2017); NK: 15 meter Midden-Romeinse tijd: fragment romeinse AE as van Marcus Aurelius of Commodus 20e eeuw: kogelhuizen en schrapnel bolletjes

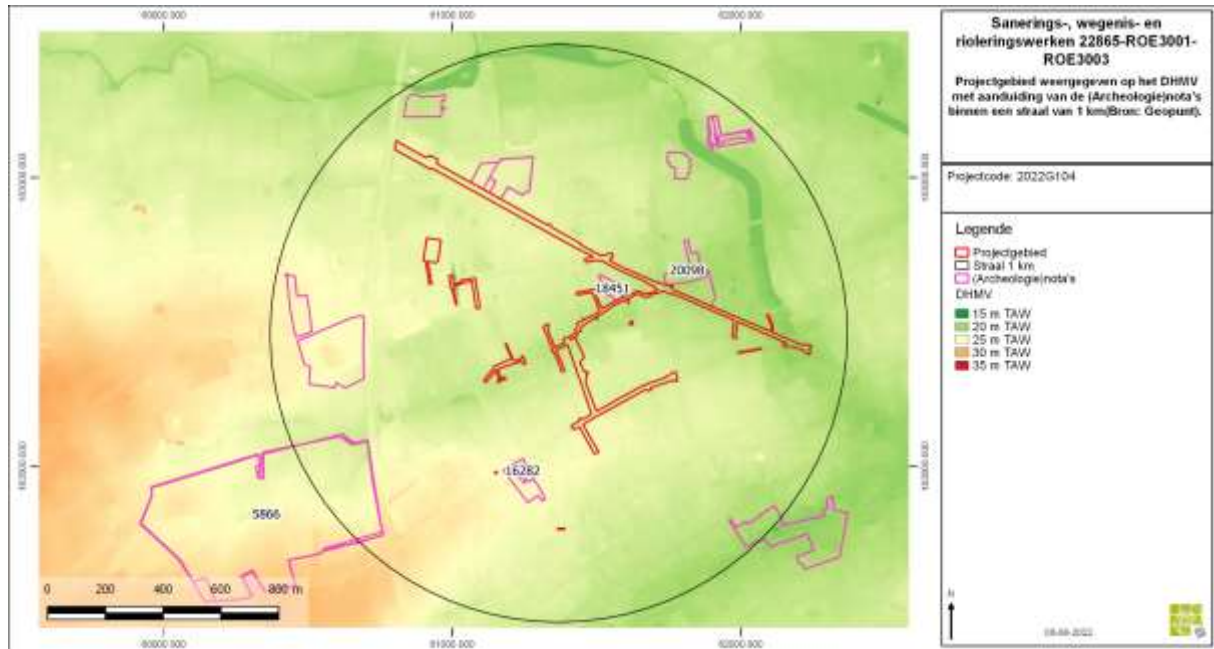
Toevalsvondst

70540	Toevalsvondst (1899); NK: toponiem Midden-Romeinse tijd: mesheft in de vorm van een buste van Minerva, in brons (bewaard in KMKG, Brussel) Bron: Goderis, J. 1994: twee Romeinse mesheften gevonden te Roeselare, in Westvlaamse Archaeologica, 10, p. 61-69.
70541	Toevalsvondst; NK: 150 meter Romeinse tijd: fragment van een waterleiding in gebakken aarde Bron: Goeminne H. 1967-1968, West-Vlaanderen tussen Leie en Kustvlakte gedurende de Romeinse periode, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Universiteit Gent.
76111	Toevalsvondst (1965); NK: 250 m Midden-neolithicum: gepolijste bijl uit lichtgrijze silex met donkergrijze vlekken. Bron: Goderis J. 1990: Silex-werktuigen, gevonden te Roeselare in de jaren zestig, in Westvlaamse Archaeologica, 6, 2, p. 63.

Overzicht recent onderzoek dat nog niet is opgenomen in de CAI

In de directe omgeving van het projectgebied werden in het verleden reeds verschillende archeologienota's opgesteld. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de archeologienota's waarbij reeds een vervolgonderzoek werd uitgevoerd.

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de (Archeologie)nota's binnen een straal van 1 km (Bron: Geopunt).

Roeselare Westlaan – Diksmuidsesteenweg - bureauonderzoek – LBO – VAB - PIB (ID13173¹, 20098²)

De verkennende boringen hebben gewezen op een intact bodemprofiel met een Aan-,Bw-,C-sequentie. Doorheen het plangebied werd een droge zandleembodem vastgesteld. Er werden geen directe indicatoren voor de aanwezigheid van een steentijdartefactensite aangetroffen. Bij het proefsleuvenonderzoek werden slechts twee antropogene sporen teruggevonden die te linken zijn aan de Klauwaartbeek.

Roeselare Kanunnik Duboisstraat – bureauonderzoek – LBO (ID15237³ en 18451⁴)

Het landschappelijk bodemonderzoek wees uit dat het projectgebied zich situeert in een gebied dat is opgebouwd in eolische afzettingen. Gezien de locatie van het gebied in de stadsrand van Roeselare is het geen verrassing dat de top van de bodem in het gebied reeds ingrijpend is verstoord. Deze verstoring wordt over het gehele projectgebied vastgesteld tot een variabele diepte.

¹ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/13173>

² <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/20098>

³ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/15237>

⁴ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/18451>

Roeselare Groenestraat 267 – bureauonderzoek – LBO - PIB (ID12993⁵, 16282⁶)

Tijdens de terreinevaluatie werden zes archeologisch relevante sporen geregistreerd. Daarnaast werden ook enkele recente verstoringen en natuurlijke sporen aangetroffen. De archeologische sporen bestonden allemaal uit gracht- en greppelsegmenten. Er werden geen vondsten aangetroffen.

Roeselare Glastuinbouwzone – bureauonderzoek – PIB (ID5074⁷, 5866⁸)

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd vastgesteld dat een gedeelte van het terrein reeds afgegraven was. Andere zones waren dan weer sterk opgehoogd. Bij het overige gedeelte van het terrein bracht het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem slechts een beperkte hoeveelheid archeologische sporen aan het licht. Het gaat om 19de -20ste-eeuwse baksteenafvalkuilen.

⁵ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/12993>

⁶ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/16282>

⁷ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/5074>

⁸ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/5866>

1.4.3.2 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

De eerste vermelding van Roeselare dateert uit 822, in een oorkonde waarin Lodewijk De Vrome het gebied schenkt aan de Sint-Pietersbadij van Saint-Amand-les-Eaux in Noord-Frankrijk. Boudewijn III de Jongere geeft de stad in 957 het privilege tot het houden van een wekelijkse markt. In 1250 krijgt Roeselare de stadsrechten toebedeeld van Margaretha van Constantinopel. De heerlijkheid van Roeselare beslaat enerzijds het zogenaamde Roeselare-binnen en anderzijds het Roeselare-Buiten, waarvan het laatste is onderverdeeld in 23 heerlijkheden.

In de 14e -15e eeuw is Roeselare een centrum van weefnijverheid. Wegens een prijzenslag met concurrerende steden is er een recessie gedurende het eind van de 15 eeuw. In 1488 plunderen huurlingen van Maximiliaan van Oostenrijk de stad, waarbij onder meer de hal, het Belfort en de Sint-Michielskerk grotendeels worden verwoest. De gebouwen worden opnieuw opgericht met steun van de heer van Wijnendale.

In de 16e eeuw is er een overgang van de laken- naar de linnennijverheid. Bij het uitbreken van de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) wijken veel wevers en intellectuelen uit naar Duitsland, Engeland en voornamelijk Nederland. De Oostenrijkse periode brengt relatieve rust en welvaart met zich mee. In 1751-1754 wordt de steenweg Brugge-Roeselare-Menen-Rijsel die samenvalt met de as Ieper-, Zuid-, en Noordstraat aangelegd. De Franse bezetting aan het eind van de 18e eeuw drijft de linnenproductie de hoogte in. In de eerste helft van de 19e eeuw heeft de linnennijverheid te lijden onder de concurrentie van het machinale weverijen uit Engeland, maar gedurende de tweede helft van de 19e eeuw is er een heropleving o.m. door de aanleg van nieuwe infrastructuurwerken (spoorlijnen, kanaal Roeselare-Ooigem). Voorts is er de aangroei van scholen, medische en aanverwante instellingen.

Op 19 oktober 1914 wordt de oostelijke stadszijde verdedigd door de Fransen en woeden er gevechten langs het kanaal en in de Aardappelhoek. Ca. 150 gebouwen worden door de Duitsers in as gelegd. Na de inname door de Duitsers situeert Roeselare zich in het Duitse Etappengebied. De Flanderstellung loopt langsheen de westelijke stadsgrens. Roeselare wordt ingericht als een knooppunt van Duits militair transport. Tot juli 1917 bleven de verwoestingen nog relatief beperkt, daarna namen de Britse luchtbombardementen toe.

Het betoelagen van woningbouw na WO II stimuleert de bouw van sociale woonwijken rondom de stad, wat leidt tot een aanzienlijke stadsuitbreiding⁹.

⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Roeselare [online] <https://id.erfgoed.net/themas/13730> (Geraadpleegd op 11-07-2022)

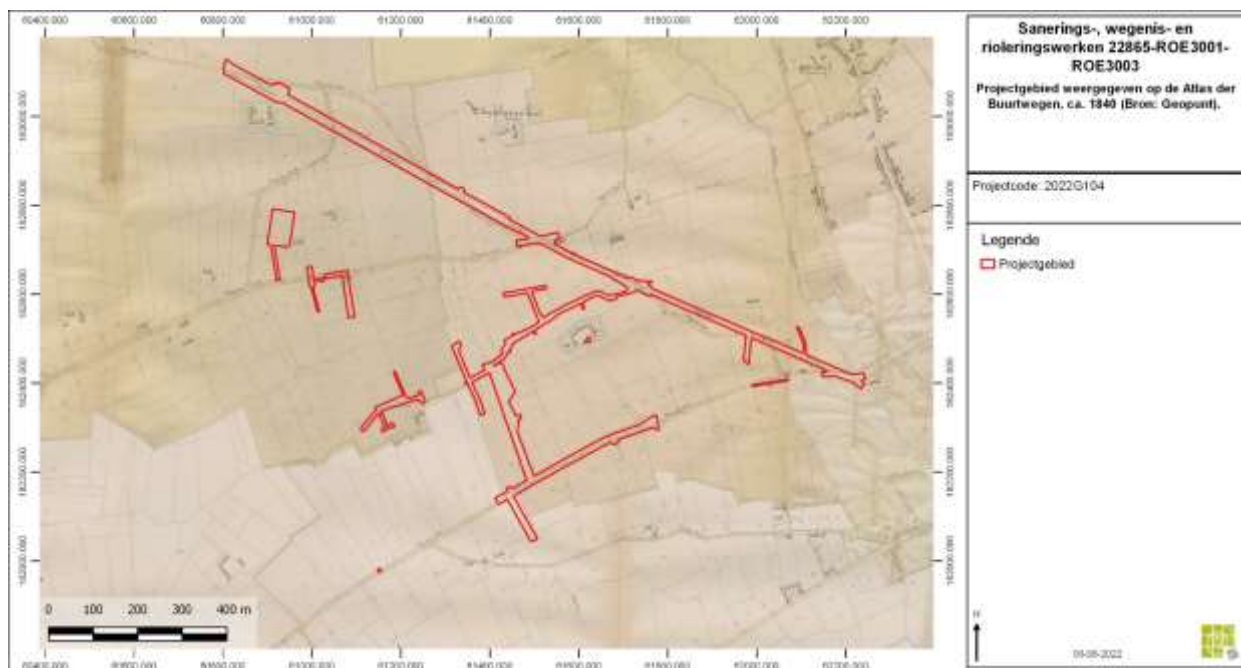
1.4.3.3 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

Op de Ferrariskaart wordt het grootste gedeelte van het terrein weergegeven als akkerland. Op enkele locaties doorkruist een weg het terrein. De Groenestraat en Oostnieuwkerksesteenweg worden mogelijk reeds weergegeven. Langs de uiterst oostelijke zijde valt het plangebied samen met een beperkt aantal gebouwen ter hoogte van de stadskern van Roeselare. Ter hoogte van het huidige fietspad tussen de Kanunnik Duboisstraat en de Diksmuidsesteenweg doorsnijdt het plangebied een site met walgracht. Hierbij worden zowel de wal als het hoofdgebouw aangesneden. De wal wordt gevoed door een waterloop precies ten noorden van deze zone. Naar alle waarschijnlijkheid gaat het om de Klauwaartbeek die momenteel ingebuisd is en zich binnen de grenzen van het terrein bevindt. Het is bijgevolg mogelijk dat het terrein iets noordelijker gesitueerd dient te worden.

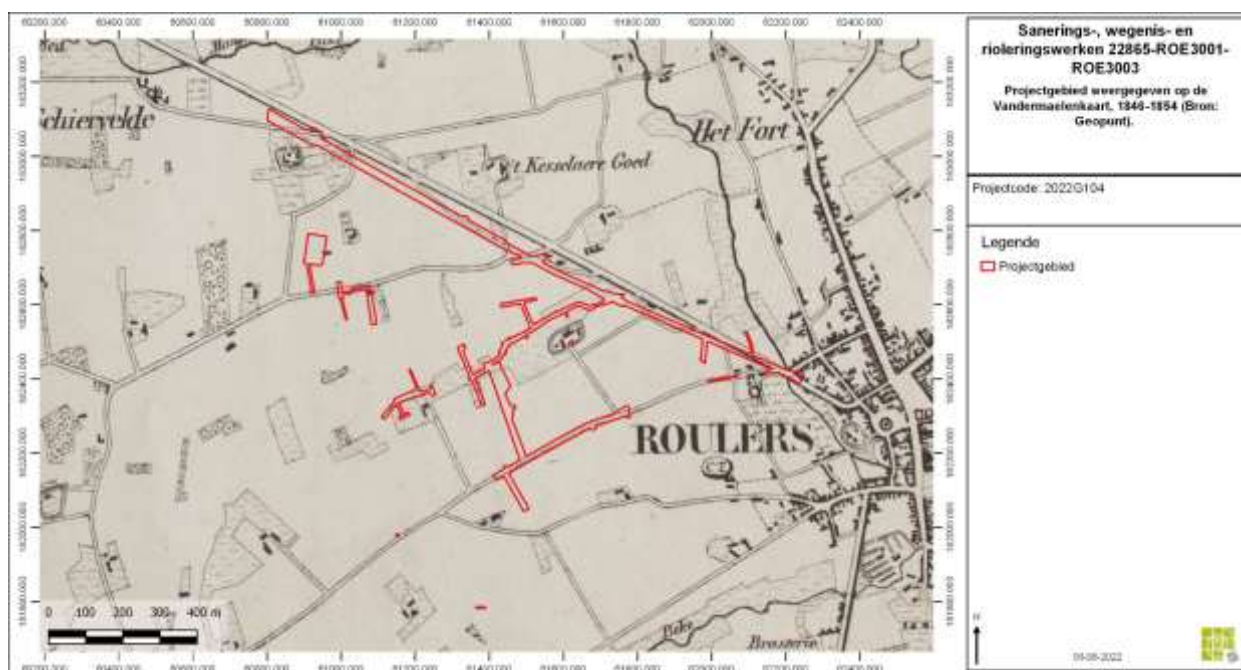
Op het 19de eeuwse kaartmateriaal bevindt de site met walgracht zich inderdaad iets zuiderlijker (zone 7 valt wel binnen deze site). De Groenestraat, Oostnieuwkerksesteenweg, maar ook de Diksmuidsesteenweg zijn hierop duidelijk zichtbaar. Het plangebied snijdt ter hoogte van zone 3 en de zuidelijke zijde van de Diksmuidsesteenweg enkele woonhuizen aan. De Vandermaelenkaart geeft ter hoogte van de Klauwaartbeek nattere weidegronden weer. Ten noorden en zuiden van de Diksmuidsesteenweg zijn eveneens twee sites met walgracht gelegen.

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1846-1854 (Bron: Geopunt).

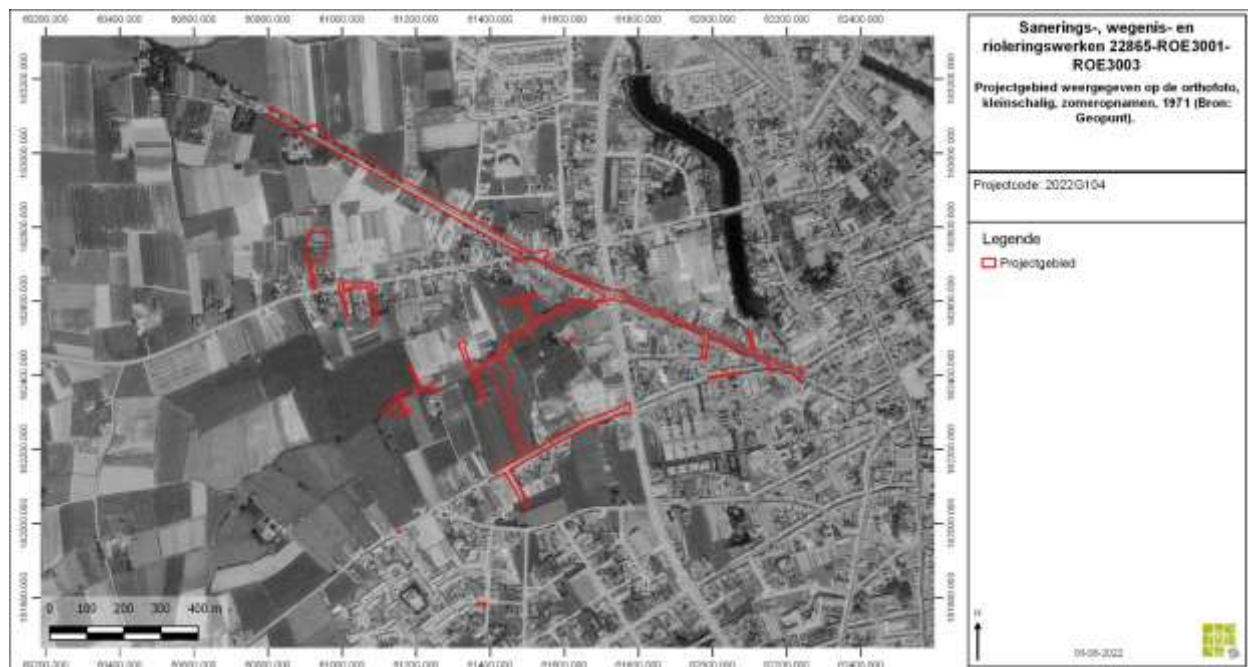
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

1.4.3.4 Huidige gebruik en verstoringen

De orthofotosequentie geeft de evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia. Op de oudste luchtfoto uit 1971 zijn de Diksmuidsesteenweg, Oostnieuwkerksesteenweg, en Groenestraat reeds te herkennen. Het terrein voor grondverbetering valt op dit beeld samen met verschillende opslaggebouwen die onderdeel vormen van een bedrijventerrein. De zuidzijde van zone drie valt samen met enkele woningen langs de Oostnieuwkerksesteenweg. Zone 2 en het gedeelte ter hoogte van zone 1 rondom de Kanunnik Duboisstraat bevinden zich integraal binnen akkerland.

Op de luchtfoto uit de jaren '80 is de bebouwing in de omgeving van het projectgebied al sterk toegenomen. Tussen zone 2 en 3 werd in deze periode een grootschalig industriegebouw opgetrokken met omringende verharding. De verharding valt deels samen met het projectgebied. Ook de Roggestraat is op dit beeld zichtbaar. De wijk rondom de Kanunnik Duboisstraat is vervolgens zichtbaar vanaf het luchtbeeld uit 2000-2003. Het centrale terrein ter hoogte van de werkzone en het bufferbekken bleef steeds vrij van bebouwing maar raakte doorheen de tijd dichter bebost. Het fietspad dat de Kanunnik Duboisstraat en Diksmuidsesteenweg verbindt is zichtbaar vanaf het beeld van 2008-2011.

Op de luchtfoto uit 2015 is te zien hoe de bestaande bebouwing ter hoogte van het terrein voor grondverbetering volledig werd gesloopt om vervolgens plaats te maken voor een nieuw industriegebouw met omringende verharding die dienst doet als stockagezone.

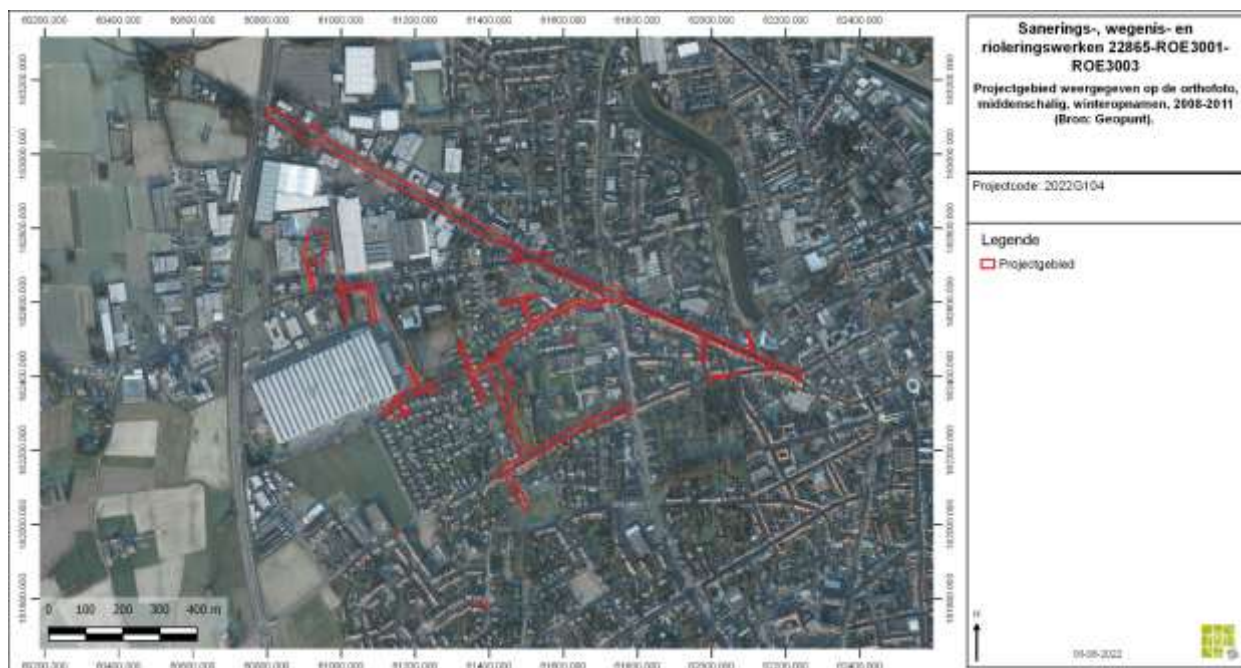
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

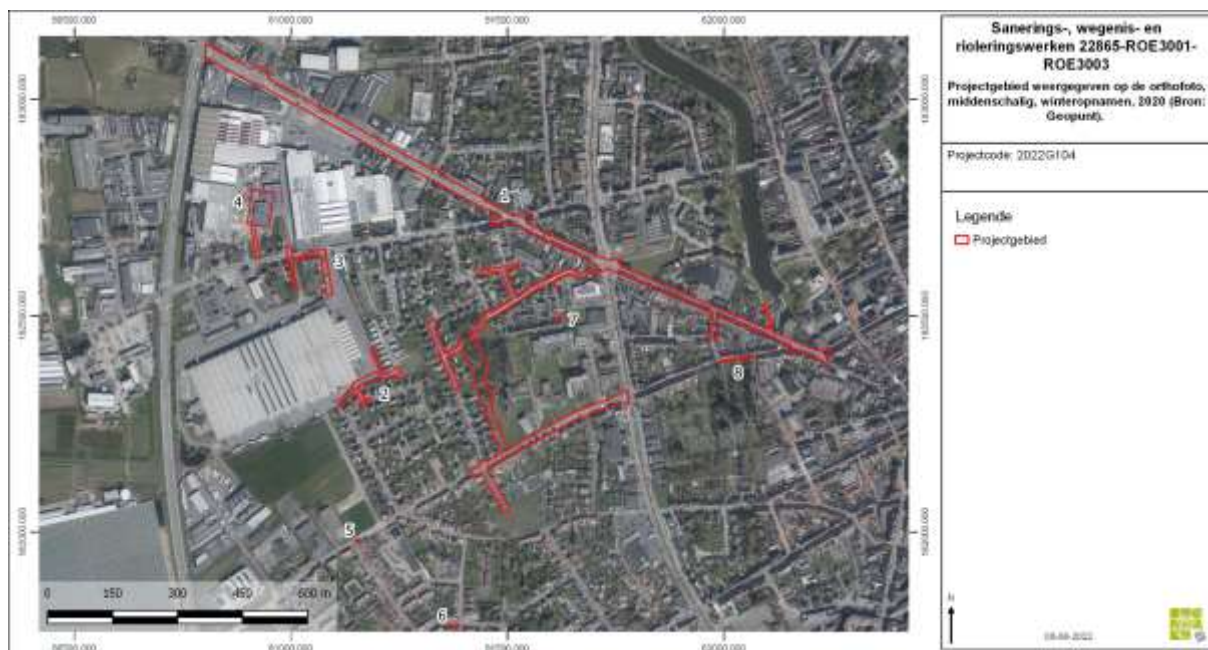
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt).

Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De opdrachtgever plant de sanering van de ingebuisde Klauwaartbeek, rioleringswerken en wegdekherstel langs (delen van) de Alfons Carlierstraat, Kanunnik Duboisstraat en Roggestraat en de heraanleg van een deel van de Diksmuidestraat. In het kader van deze geplande ingrepen wordt een 3-ledig bufferbekken aangelegd over een oppervlakte van ca. 1275 m². Hierbij wordt eveneens rondom het geplande bufferbekken een werfzone voorzien. Voor deze werfzone is geen afgraving gepland en wordt gestockeerd op het maaiveld. In het kader van de geplande ingrepen wordt eveneens een zone voor grondverbetering voorzien. Dit terrein bevindt zich tegen de Oostnieuwkerksesteenweg en heeft een oppervlakte van ca. 3985 m². Dit terrein is momenteel verhard, deze verharding blijft behouden. .

Roeselare is gelegen op de rand van de Mandelvallei. Het onderzoeksgebied is situeert zich langs het Weichseliane Mandelerras. Een deel van het onderzoeksgebied valt grotendeels samen met de Klauwaartbeek. De Quartairgeologische kaart geeft op het overgrote deel van het projectgebied een profielopbouw weer waarvan de top bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. In het uiterste oosten van het tracé bestaat de top uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. Langsheen het traject verschilt de bodemsamenstelling. Over het algemeen bestaat de bodem langs het grootste deel van de geplande werken uit matig droge, lichte zandleem. Langsheen de Klauwaartbeek zijn voornamelijk zeer natte, profielloze zandleembodems aangegeven. De omgeving, in het overgangsgebied tussen de Mandelvallei, kleinere aftakkingen en de zuidelijk gelegen dekzandheuvelds moet ongetwijfeld gunstig geweest zijn voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars. De drogere en makkelijk bewerkbare lichte, zandleemgronden moeten evenzeer geschikt geweest zijn voor vroege landbouwers in de omgeving.

Hoewel het terrein op heden op de traditionele landschappenkaart gelegen is binnen verstedelijkt gebied is op het cartografische materiaal te zien dat het geplande traject zich volledig ten oosten bevindt van het historische centrum van Roeselare. Op de Ferrariskaart is te zien dat het grootste deel van de omgeving langs het tracé in gebruik is als akkerland. Tevens is te zien dat de rioleringswerken op twee locaties een omwald hoeve aansnijden, hoewel door onnauwkeurigheid de geplande werken iets meer in noordelijke richting gesitueerd moeten worden. Een deel van het huidige stratenpatroon is op de Kabinetskaart reeds duidelijk te herkennen, zo ook de loop van de Klauwaartbeek. De bebouwing langs het stratennet is eerder beperkt te noemen. Op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is hierin weinig verandering te zien, de bebouwing in de omgeving heeft een eerder iele spreiding. Binnen de orthofotosequentie is te zien dat het terrein voor grondverbetering ooit volledig bebouwd was. Op het beeld van 2015 is te zien dat de aanwezige bebouwing is gesloopt en het terrein braak ligt. Op heden is het verhard. De zone waar het bufferbekken en werfzone is gelegen is de voorbije decennia in gebruik als grasland. Ter hoogte van de overige ingrepen is te zien dat deze hoofdzakelijk samenvallen met het wegennet.

In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn meerdere archeologische vindplaatsen en indicatoren gekend. Op het kaartblad van de CAI is een duidelijke cluster polygonen waar te nemen ter hoogte van de historische kern van Roeselare. Het grootste deel van deze waarden betreft waarnemingen tijdens werfcontroles en hoofdzakelijk de recuperatie van vondstmateriaal. Bij het onderzoek in de binnenstad werden voornamelijk resten van middeleeuwse en jongere bewoning en activiteiten in de stad onderzocht. Op enkele locaties werd ook vondstmateriaal van oudere oorsprong aangetroffen zoals artefacten uit het neolithicum en Romeinse periode wat doet vermoeden dat de stad Roeselare teruggaat op een

veel oudere nederzetting op de rand van de Mandelvallei. Bij onderzoek ten oosten van het projectgebied, in het buitengebied, zijn voornamelijk resten van bewoning en bewerking in kaart gebracht uit de volle en late middeleeuwen. Wel zijn bij verschillende onderzoeken enkele indicaties voor aanwezigheid tijdens de Romeinse en oudere perioden onderzocht en ingezameld. De gekende waarden in de ruime omgeving wijzen op een zo goed als doorlopende menselijke aanwezigheid langsheen de Mandelvallei en haar zijtakken sinds de steentijden.

Concreet dient langsheen het tracé uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De verwachting bestaat uit zowel artefactensites als resten van bewoning, begraving en andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. Langsheen het geplande rioleringstraject wordt verder onderzoek als weinig zinvol geacht. Vanwege de lineaire vorm en reeds aanwezige infrastructuur is de kans klein dat verder onderzoek er nog leidt tot wezenlijke kenniswinst. Ter hoogte van het geplande bufferbekken kan verder onderzoek in functie van artefacten mogelijk wel nog leiden tot kenniswinst. In functie van bewoningssporen wordt verder onderzoek door middel van proefsleuven er weinig zinvol geacht vanwege de beperkte oppervlakte en onregelmatige vorm.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Roeselare [online] <https://id.erfgoed.net/themas/13730>
(Geraadpleegd op 11-07-2022)

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

NGI Cartesius

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen.
Universiteit Gent.

